

з використанням таких методів, як: «Мікрофон», «Мозковий штурм», «Займи позицію», «Навчаючи - вчуся», «Робота в парах», «Ток-шоу», діти активізуються стають емоційно-енергійними логічно розвиненими. В кінцевому рахунку ерудованими.

Література:

1. Андрущенко М. А. Застосування методів інтерактивного навчання на уроках історії. URL: <https://solncesvet.ru/opublikovannyiematerialyi/primenenie-metodov-interaktivno-obuche.89559558/>
2. Гринюк С. В. Інтерактивні технології як засіб навчання в закладах освіти // *Сучасна наука та освіта Волині*. 2018. №1. С. 335–338.
3. Дуброва Н. А., Кириченко А. В. Інтерактивні методи навчання у професійній підготовці майбутніх педагогів // *V International Scientific-Practical Conference*. 2021. №1. С. 134-135; 2018. №1. С. 102-103.
4. Корнева Л.І. Інтерактивні методи навчання під час уроків історії // *Освіта та наука*. 2020. №6. С. 70.
5. Тронева Г.А. Активні та інтерактивні методи навчання на уроках історії // *Електронний науковий журнал*. 2017. №1-1. С. 331-335.
6. Шпіллер Д.А. Інтерактивні методи на уроках історії // *Актуальні питання викладання суспільних дисциплін у школі та у вузі*. 2021. №1. С.27-30.

КОРЕКЦІЙНО-КОМПЕНСАТОРНІ МОЖЛИВОСТІ КАЗКО-ТЕРАПІЇ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Ціпан І. І.

*здобувач вищої освіти І курсу,
другого (магістерського) рівня вищої освіти,
факультет географії, історії та туризму,
Приватний вищий навчальний заклад «Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем'янчука»
м. Рівне, Україна*

Одна з основних функцій системи освіти полягає в підготовці підростаючого покоління до самостійного життя. Освітній заклад дає дітям необхідні знання та формує життєво важливі вміння. Тож одним із головних питань в організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами постає активізація розумової та

пізнавальної діяльності здобувачів освіти у процесі основ наук та удосконалення навчально-виховної роботи на основі творчого пошуку нових форм і методів. Оскільки значний контингент такого освітнього закладу становлять діти, для яких характерне стійке порушення пізнавальної діяльності внаслідок органічного ураження головного мозку. Освітній заклад дає дітям необхідні знання та формує життєво важливі вміння. Фахівці проводять навчально-корекційну роботу з дітьми з метою розвитку компенсаторних механізмів, відновлення порушених психічних функцій, стимулювання подальшого психічного розвитку. Діяльність учителя історії індивідуальної форми навчання спрямована на розв'язання навчально-виховної проблеми, основним напрямком якого є його соціально-педагогічний супровід [2, с. 5]. Адже, як показує досвід роботи, тільки постійна стимуляція пізнавальної активності та створення умов для пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами забезпечує в подальшому успішну інтеграцію у суспільство. Основними завданнями корекції розвитку є, по-перше, корекція в психічному розвитку з урахуванням створення оптимальних можливостей та умов розвитку особистісного і інтелектуального потенціалу дитини, по-друге, профілактика небажаних негативних тенденцій особистісного і інтелектуального розвитку [7, с. 23]. Ми розглядаємо соціалізацію за допомогою історії в двох планах: в широкому – як комплекс психолого-педагогічних впливів, спрямованих на виправлення в дітей недоліків у розвитку, і у вузькому – як метод інтелектуального впливу, спрямований на розвиток психічних процесів і функцій в дитини і гармонізацію розвитку його особистісних властивостей. В цьому допоможуть психокорекційні технології – це сукупність знань про способи і засоби проведення психокорекційного процесу. Психокорекційний процес – складна система, що включає в себе як стратегічні, так і тактичні завдання. В тактичні завдання входить розробка методів і психокорекційних технік, форма проведення корекційної роботи, підбір і комплектування груп, тривалість і режим занять. Робота з дитиною повинна будуватися не як просте тренування вмінь і навичок, не як окремі вправи по вдосконаленню наукової діяльності, а як цілісна усвідомлена діяльність. При цьому необхідно проводити корекційну роботу як із самою дитиною по зміні її окремих психологічних утворень, так і з умовами життя, виховання і навчання, в яких знаходиться дитина. А щоб полегшити пізнання історичних

процесів дуже вдало використовувати на уроках історії метод соціальних історій та казко-терапії. Цей метод з учасниками освітнього процесу полягає в м'якості, ненав'язливості, тактовності. Казко-терапія, як метод психологічної корекції представляє особливу цінність, оскільки дозволяє відчувати різні емоції, відкрито переживати їх. Рішення поведінкової або іншої проблеми відбувається внутрішньо [4, с. 68].

Метою казко-терапії є підведення особистості до усвідомлення своєї внутрішньої сутності, своєї єдності і неповторності, до відчуття гармонії із собою і світом. У процесі казко-терапії людина навчається сприймати себе такою, якою вона є, усвідомлювати себе й інших людей, кожного, як неповторну індивідуальність. У такому процесі навчання передбачають: групову дискусію, арт-терапію, казко-терапію, вправи, рольові ігри, техніки, малюнкові методики, вправи-релаксації, психологічні ігри, ділові ігри, рефлексії та обмін ролями, роботи в парах і групах.

Казко-терапія – виховна система, метою якої є передача життєвого досвіду, спосіб взаємодії із внутрішнім «я», терапія особливою казковою обстановкою. Відома людству тисячі років, а як течія сучасної психотерапії виникла зовсім нещодавно. Казко-терапія – це процес утворення зв'язку між казковими подіями і поведінкою в реальному житті. Це процес перенесення казкових змістів у реальність, дуже практичний на уроках індивідуального навчання [3, с. 51].

Метою казко-терапії є підведення дитини до усвідомлення своєї внутрішньої сутності, своєї єдності і неповторності, до відчуття гармонії із собою і світом. У процесі казко-терапії дитина навчається сприймати себе такою, якою вона є, усвідомлювати себе й інших людей, кожного, як неповторну індивідуальність. У кожній людині існує потреба у самовираженні. Також однією з форм казко-терапії може бути колективне створення казки, спрямоване на розв'язання спільної проблеми, що має значення для кожного і де кожна дитина є автором. Це дає можливість з'ясувати проблеми, які виникають у дітей, і є для них актуальними. Багато вчених займалося вивченням казко-терапії з метою впровадження цієї технології у практику, розробляли рекомендації, програми тощо, але найбільш комплексні та ґрунтовні напрацювання з цього питання належать Т. Зінкевич-Євстігнеєвій та Т. Грабенко. Ними визначено принципи взаємодії педагога з дитиною, розроблено теоретичні аспекти щодо організації

казко-терапії, а також проєктивну діагностику, психокорекцію та психотерапію, психопрофілактику особистості та її розвиток через гармонізацію внутрішнього світу.

В основі розробки особистісно-орієнтованої системи навчання та виховання з особливими освітніми потребами лежить принцип визнання індивідуальності особистості, створення необхідних умов для всебічного, гармонійного розвитку дитини, для виявлення рівня її пізнавальної активності, творчої обдарованості, можливостей та здібностей, що потребує подальшого розвитку [5, с. 65]. Завдання педагога полягає у створенні таких навчальних та виховних ситуацій, які б сприяли максимальному розкриттю здібностей дитини та стимулювали б її внутрішні можливості до саморозвитку. Одним із ефективних шляхів вирішення цього завдання може бути, на нашу думку, використання педагогом методів та прийомів комплексної казко-терапії. Для будь-якої терапії, і для терапії за допомогою казки, зокрема, дуже важливо створити такі умови для психологічної та педагогічної роботи, які б допомагали людині подолати те, що стримує її розвиток. Власне, цей аспект і став основним у створенні концепції казкової терапії [6, с. 3]. Казко-терапія, поєднуючи в собі терапевтичні можливості різних засобів (драматизація, малювання, ліпка, співи, танці), пропонує дитині широкі можливості для самовираження, різноманітні способи презентації свого внутрішнього світу, та потенціалу.

Засоби казко-терапії є не директивними, вони дозволяють дитині достатню ступінь довільності самовираження. Відсутність жорстких рамок поведінки, заохочення до імпровізування створюють передумови для вільного вираження тривожних переживань, сприяють гармонізації емоційного стану та зменшенню рівня тривожності особистості. Казко-терапія – це система передачі життєвого досвіду, розвитку соціальної чутливості, інтуїції і творчих здібностей. Мета казко-терапії – перетворити негативні образи на позитивні. Спокійний стан нервової системи повертає людині здоров'я. За допомогою казко-терапії на уроках історії ми пришвидшуємо процес пошуку, сенсу, інтерпретації знань про світ і систему взаємовідносин у ньому; перенесення казкових змістів у реальність; процес об'єктивізації проблемних ситуацій, активізації потенціалу особистості, усебічного навчання і виховання; терапія середовищем, особливою казковою ситуацією, у якій може матеріалізуватися мрія, а головне, у ній з'являється почуття захищеності. Відтак казко-терапія – це

екологічний, травмобезпечний, безболісний спосіб у спілкуванні з дітьми. Можливо, тому, що саме за допомогою казок (або під їх впливом) формується життєвий сценарій і, відповідно, за допомогою казки особистість проходить переосмислення, трансформацію, перетворення внутрішнього і зовнішнього світу та моделювання кращого майбутнього. У процесі слухання, вигадкування і обговорення казки у дитини розвиваються необхідні для ефективного існування фантазія, творчість. Вони засвоюють основні механізми пошуку та прийняття рішень [1, с. 9].

На сьогоднішній день існує тенденція до зростання кількості дітей з проблемами у соціально-емоційному та інтелектуальному розвитку. Постає проблема надання ефективної психолого-педагогічної допомоги дітям. Тому зростає інтерес до казко-терапії на уроках індивідуального навчання, як універсального методу вільного самовираження дитини та гармонізації тих сторін особистості, для вираження яких немає адекватних вербальних засобів. Діти активно пізнають багатство навколишнього світу і намагаються відобразити його в своїй природній діяльності – іграх, малюнках, казках.

Література:

1. Боа-Кларк В., Годар Т. Цикли шкільних змін: на шляху до інтегрованої моделі розвитку // Інклюзивна освіта. Київ. 2013.
2. Дубчак Н. Здорова людина – це найкоштовніший витвір природи // Дитячий садок. № 17. 2006.
3. Калуська Л. Бережемо здоров'я змалку. Харків: Ранок-НТ. 2007. 96 с.
4. Капська А.Й. Актуальні проблеми соціально-педагогічної роботи (модульний курс дистанційного навчання) / Заг. ред. О. В. Безпалько, Р. Х. Вайноли, А. Й. Капської. Київ: Слово, 2002. 164 с.
5. Колупаєва А., Таранченко О. Путівник для вчителів. Київ. 2000. 150 с.
6. Лорман Т. Сім стовпів інклюзивної освіти. Як перейти від запитання «чому» До запитання «Як»? // Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. 2010. №3. С.3-11.
7. Посібник з розроблення та впровадження індивідуальних навчальних планів. К. 2006. 86 с.